

»Črnski feministični rap v sebi združuje vse, za kar se bori tudi gibanje za opolnomočenje črnkega prebivalstva.«

Pogovor z Luano Hansen

Abstract

“Black Feminist Rap Combines Everything That Black Empowerment Is Fighting For.” A Conversation with Luana Hansen

In the interview, Luana Hansen reflects on black feminist rap, which she argues combines everything that Black empowerment is fighting for: fighting racism, empowering the black community and including it in society. White feminism of the mainstream variety doesn't represent the reality of women from the periphery, e.g. Brazil, a country where racism is extremely strong even though the majority of the population is not white. Hansen presents us with the idea of a feminism that would enhance the movement for black empowerment.

Keywords: black feminist rap, black empowerment, white feminism, Brazil

Luana Hansen is a Brazilian black feminist rapper, DJ and producer, musician and human rights activist. In her music, she addresses questions of black feminism, oppression against black peripheral women, and the legalization of abortion in Brazil.

Povzetek

V intervjuju Luana Hansen razmišlja o črnem feminističnem rapu, ki po njenem mnenju združuje vse, za kar se bori gibanje za opolnomočenje črnkega prebivalstva.

va: to si prizadeva za priznanje moči črnski skupnosti, njeno vključitev v družbo in boj proti rasizmu. Beli feminizem glavnega toka ne predstavlja realnosti žensk s periferije, na primer Brazilije, kjer je rasizem izredno močan, čeprav večinsko prebivalstvo ni belsko. Intervjuvanka nam predstavi idejo feminizma, ki bi okreplil gibanje za opolnomočenje črnkega prebivalstva.

Ključne besede: črnski feministični rap, črnsko opolnomočenje, beli feminizem, Brazilija

Luana Hansen je črnska feministična raperka, DJ-ka in producentka, glasbenica in aktivistka za človekove pravice. V svoji glasbi naslavlja vprašanja črnkega feminizma, zatiranje črnkih žensk s periferije in legalizacijo splava v Braziliji.

Intervju je nastal znotraj umetniško-raziskovalnega projekta *Genealogy of Amnesia: Rethinking the Past for New Future of Conviviality* (*Genealogija amnezije: Premišljevanje preteklosti za novo prihodnost sobivanja*), ki ga je za obdobje od 2018 do 2020 finančno podprl Avstrijski znanstveni sklad (FWF) in institucionalno Akademija za likovno umetnost Dunaj.

Kateri so glavni poudarki tvoje glasbe?

V svoji glasbi se ukvarjam z življenjsko resničnostjo črnkih in obstranskih/marginaliziranih žensk v Braziliji. Poudarek je na osveščanju, aktivizmu in opolnomočenju. Moje delo pogosto uporabljajo v učne namene na šolah, univerzah in gimnazijah, saj vsebuje zelo veliko informacij. Pri delu stremim predvsem po resnici.

Kako komentiraš spremenjen politični kontekst v Braziliji, predvsem volitve in prihod Bolsonaro na oblast?¹

1 Jair Messias Bolsonaro (1955) je brazilski politik in upokojeni častnik, ki je 1. januarja 2019 postal 38. predsednik Brazilije (op. ur.).

Brazilijska živi v skrajno fašističnem času, Bolsonaro pa to uteleša. Živimo v času, polnem sovraštva in konfliktov, v katerem ima glavno besedo desnica – to pa pomeni grožnjo za skupnost LGBT. V Bolsonarovi vladi so ministri, ki sovražijo lezbijke, sovražijo črnke, sovražijo staroselce; Amazonija gori. Prepričana sem, da ima Brazilija resne probleme. Brazilci, ki kot aktivisti delujemo na frontni črti, pa občutimo grožnjo v resničnem življenju, v našem bivanju.

Naše delo je še težje zato, ker govorimo drugačen jezik kot oni. Naš jezik je jezik iskrenosti in aktivizma. V naši lastni državi skoraj nikoli ne dobimo prostora za petje ali nastopanje, saj nas preganjajo; ker se zmeraj najde kdo, ki misli, da te ima pravico napasti ali nadlegovati; ker predsednik tako početje podpira. To je predsednik, ki podpira nasilje in agresijo – če ne ubogaš, te čakata nasilje in cenzura. Zato umetnice_ki v Braziliji vse teže delamo, še posebej tiste_i, ki delujemo na področju umetnosti opolnomočenja.

Kakšen je odnos med črnskim feminizmom, rapom in črnskostjo?

Mislim, da feministično rapersko gibanje oz. črnski feministični rap v sebi združuje vse, za kar se bori tudi gibanje za opolnomočenje črnkega prebivalstva. Cilji gibanja so, denimo, moč temnopoltim, vključevanje temnopoltih v družbeno življenje in boj proti rasizmu.

Mislim, da je črnsko feministično gibanje tudi zelo razdrobljeno, saj feminizem v Braziliji nikoli ni dosegel obrobja. Feminizem je bil zelo bel (predstavnicja je, denimo, Simone de Beauvoir), zato nikoli ni odražal resničnosti brazilskih žensk z obrobja. Feminizem je ženske spodbujal, naj začnejo delati, Brazilke pa delajo že od otroštva. To torej ni bila naša resničnost.

Ustvarila sem feminizem, ki je povezan z gibanjem za opolnomočenje črnkega prebivalstva, in to v državi, ki je, kljub temu da ima večinsko črnsko prebivalstvo, skrajno rasistična. To gibanje smo ustanovile zato, da lahko govorimo, da nas lahko drugi poslušajo, da so ponosni na svojo črnskost, da so ponosni na svojo raso, da se ne sramujejo tega, kar so. Prepričana sem, da sem s tem, ko sem feminizem pripeljala na to stran, dosegla tudi ljudi, ki jih feminizem doslej ni prepričal. Marsikatera črnka se ni identificirala s feminizmom. Zatrjevale so, da niso feministke, čeprav so bile zelo feminističnih nazorov. Vztrajale so pri tem, da niso feministke, zato ker jih feminizem ne prepriča. Pri črnskem feminizmu pa lahko rečejo, da so vključene. Zdi se mi, da je najpomembnejše to, da nas nekdo zastopa: ko vidimo nekoga, ki nam je podoben, takrat njegovo sporočilo lažje pride do nas. Mislim, da tako deluje glasba.

Se pozicioniraš kot lezbijka, ki prihaja z obrobja? Kakšen politični vpliv pridobiš s tako pozicijo?

Prepričana sem, da smo lezbijke celo znotraj skupnosti LGBTIQ+ nevidne, saj živimo v patriarhalnem, kapitalističnem svetu.

V tem svetu je najpomembnejši patriarhat, šteje le moški, beli moški. Ko se torej identificiramo kot lezbijke, je to pač naše življenje. Občutek je, kakor da ne bi bile del te družbe; v to družbo spadajo biseksualke in trans* ženske, lezbijke pa kakor da smo tam nekje spodaj.

Zame je to politično dejanje; dejanje, s katerim pokažeš, da ne potrebuješ patriarhata. Kakor da bi rekla, da dve ženski živiva skupaj, pa ni v bližini nobenega penisa. Kakor bi pokazala, da sva dve ženski, ki lahko ustvarita družino, imata otroke – zato mislim, da že samo dejstvo, da obstajamo, ustvarja med ljudmi nelagodje. Toda naša država nam želi odvzeti pravico do poroke; želi nam odvzeti tisto malo pravic, ki smo si jih izborile doslej.

Želijo si, da bi bile nevidne. Če se identificiram kot lezbijka, torej kot črnska lezbična ženska, sem še kako vidna in tistih nekaj ljudi bo reklo: »Oh, lezbijka je, torej lezbijke obstajajo.« Ker imamo lezbijke občutek, da smo v gibanju LGBTIQ+ nevidne, ker lezbično žensko zmeraj pomedejo pod preprogo, je trenutek, ko se razkriješ in poveš, da si lezbijka, resnično politično dejanje. Podobno je trditvi, da lezbijke obstajajo.

S katerimi skupinami v Braziliji bi bilo po tvoje dobro sklepati zavezništva?

V Braziliji je situacija smešna, saj ne pripadam samo eni skupini. Ena redkih umetnic sem, ki se selijo iz skupine v skupino, ki sicer ne govorijo med seboj. Zato najina glasba doseže skupine, ki si sicer nasprotujejo. Zares verjamem, da se bo naša družba v prihodnosti spremenila, in to po vsem svetu, tako da se bomo lahko vse povezale med seboj. Vsaka od nas je vpletena v različne prepire: moj prepir s trans* žensko je tak, s heteroseksualko pa drugačen – a konec koncev smo vse ženske, trpimo zaradi seksizma, trpimo zaradi patriarhata. Če želimo uničiti fašizem, je enotnost ključnega pomena. Skrajna desnica, torej fašisti, so enotni; mi pa se včasih – to je boleče, polni smo brazgotin in žalosti – ne znamo povezati med seboj. Včasih se mi zgodi, da sem v vsakem trenutku prisiljena braniti se.

Mi, levičarji, se zmeraj branimo. Kozarec vidimo na pol prazen, ne na pol poln, zato veliko časa preživimo v iskanju izgovorov, da se lahko branimo. A verjamem, da bi se vse skupine, celo skupine z različnimi prepričanji, lahko združile zoper večje zlo, ki ga predstavljajo patriarhat, seksizem, rasizem, fašizem, vse fobije ... To je prava pot proti (r)evoluciji, čisto zares.

Vidna aktivistka za človekove pravice si, v kolikšni meri feministični diskurz pomeni podlago za tvoj politični aktivizem?

Zelo težko je, ker se, denimo, dosti časa počutim, kot da me je feminizem pustil na cedilu. Zelo moram paziti na duševno zdravje, saj se moram vsak dan sproti boriti, da se oblikujem, da se najdem, da se osredotočim. Celo kadar sem v prvih bojnih vrstah kakega pohoda, z rokami, visoko dvignjenimi v zrak, se precej časa počutim samo. Kadar se s soprogo pozno zvečer z otroki vrneva domov, sva brez vsake varnosti, brez vsake zaščite. Jaz objavljam glasbo na spletu, zato sva v resnici v prvih bojnih vrstah. Veliko prostora izgubiva za delo, veliko je treba postoriti. Če ne podpirava druga druge, sva precej časa sami. Sicer sva obdani s številnimi ljudmi, ko pa gre za dejanja, sva zmeraj midve tisti, ki se pojavita v ospredju. Na prvi bojni črti se zmeraj pojavita najina obraza, zato je zelo težko. Danes se počutim, kot da sem aktivistka, ker se resnično rada borim za pravice vseh. Sem človek, ki ne prenese krivice. Ne prenesem krivičnih situacij, zato se borim, saj verjamem, da se borim za boljši svet. Ker imam otroke, bi jim rada zapustila boljši svet. Ne morem stati križem rok, medtem ko se svet podira, in se delati, kot da se me nič ne tiče. Mislim, da sem prav zato aktivistka. Ne pričakujem, da me bo podprlo veliko ljudi, vendar verjamem, da ima naš boj podporo zato, ker je pristen – resničen boj je, eksistencialni boj. Zato tudi sklepava prava življenjska zaveznitva. Ljudje, ki pridejo do mene, so ljudje, ki potem do konca življenja ostanejo v moji bližini. Imava prijatelje, ki se z nama odpravijo na pohod, vztrajajo cel dan in na koncu pridejo k nama na večerjo. Resnična življenjska zaveznitva sklepava, aktivizem pa zame pomeni, da najdem ljudi, ki so mi zelo podobni. Se pa včasih v tem boju počutim samo, tako mi je, kakor da bi se borila sama. Spoznali sva, da če nimava vode, če nimava denarja, če nimava doma ničesar, nama aktivizem ne more čisto nič pomagati. V Braziliji s sedanjo vlado je zelo težko živeti od aktivizma.

Koliko so z vajinim bojem povezani diskurzi dekolonializma?

Ko sem prvič prišla sem, še nisem slišala za izraz »dekolonizacija«. Zanj sem prvič slišala tukaj v Evropi. Ko sem bila prvič v Evropi, lani na Dunaju, in sem slišala za ta izraz, sem se prav razveselila – kajti Brazilija je še vedno kolonija, država, ki je sprejela evropsko kolonizacijo. Brazilci še danes povečujejo vse, kar pride od zunaj, pravzaprav vse, kar pride iz tujine. Celo delo nas, umetnikov, pridobi veljavo, če gremo v tujino, če pa ostanemo v Braziliji, nas nihče ne ceni kaj prida.

Zato se mora Brazilija predvsem naučiti pomena te besede. Z njo v naši državi pravzaprav nimamo opravka. Na konferencah smo govorili o kolonizaciji in dekolonizaciji, in sicer v okviru pogovorov o interseksualnosti. Veste, v Braziliji te besede delajo šele prve korake. Ljudje bodo morali šele

spoznati, da so sploh bili kolonija, preden lahko začnejo z dekolonizacijo. Ker nas vse več potuje v Evropo, tudi večkrat naletimo na celo vrsto različic kolonizacije. Ljudje morajo šele spoznati, da sledimo evropskim življenjskim slogom, evropskim tradicijam, kot je božič, pa tudi drugim stvarjem, ki jim vsi sledijo, samo da smo mi zadaj, spet sledimo. Danes si v Braziliji vsi želijo praznovati noč čarovnic. Jaz in še nekaj drugih nikoli ne praznujemo tega praznika. Brazilci se oprijemajo vsega, kar ni naše, pozabljajo pa na našo lastno kulturo.

Zato tudi uničujejo Amazonijo. Ljudem ni mar, saj si mislijo, da je Amazonija tako ali tako dovolj velika. Ljudje nimajo prave slike o porečju reke Amazonke, ker je Brazilija tako velika. Obstajajo pa tudi taki, ki Amazonije sploh še niso videli. Brazilija je velika. Za lažje razumevanje: od Dunaja do Linza je razdalja majhna, pot je kratka, iz São Paula, našega mesta, ki je sto-krat večje od Dunaja, pa so razdalje do drugih delov države ogromne. Brazilija je tako velika, da moramo o njej govoriti v splošnem kontekstu. Sama prihajam iz São Paula, prestolnice, mesta, ki ima podzemno železnico, tudi zelo veliko modernih stvari, a v Braziliji so tudi kraji, ki so izjemno krhki – tam je še vedno govora o lakoti, o preživetju. Govoriti je treba v množini, saj je Brazilija še vedno odvisna od teh stvari, dekolonizacija pa šele vstopa v brazilske besednjak.

Rada bi se dotaknila še boja za dekriminalizacijo splava in tudi poziva k njegovi legalizaciji. Lahko malce pojasniš, kako ta problematika vpliva na tvoj boj – kakšna je trenutna situacija?

V Braziliji je splav prepovedan. Za časa prejšnje vlade je bilo nekaj izjem. Kadar ima otrok hudo poškodbo možganov, v takem primeru je splav dovoljen; tudi kadar za mater velja visoko tvegana nosečnost, je splav v nekaterih primerih dovoljen; in v primeru posilstva. To so edini primeri, v katerih je splav v Braziliji sprejemljiv. Ampak ženska, ki je želela vse to dokazati, je imela veliko opravka z birokracijo, veliko težav je imela. Tudi deklica, ki je bila posiljena, bo tako dolgo dokazovala posilstvo, da bo v trenutku, ko ji bodo dovolili splav, zanj že prepozno. Takrat pa govorimo o visoko tveganim splavu.

Zavzemamo se za dekriminalizacijo splava v Braziliji; 28. septembra lani smo pravzaprav zaključili kampanjo za globalno dekriminalizacijo splava. Na spletu smo objavili glasbeni video o legalizaciji splava. Brazilija je religiozna država. V katoliškem kontekstu splav velja za hud prekršek. Naš boj je srdit, saj deklice dejansko umirajo. V državi je precej ilegalnih klinik, kjer ženske umirajo. Zato si v Braziliji prizadevamo za dekriminalizacijo splava in

njegovo legalizacijo. Šele takrat bomo lahko začeli govoriti o preprečevanju. Sploh se ne pogovarjamo o spolnosti – čeprav bi se morali pogovarjati o njej, se ne. Ne pogovarjamo se o samozadovoljevanju, ne pogovarjamo se o kondomih. Ljudje tukaj so zelo čistunski. V času karnevala so vsi goli, nihče pa ne pove, da ima spolne odnose. Pred otroki nočemo govoriti o spolnosti. To je v Braziliji problem, saj imamo deklice, ki zanosijo pri desetih, enajstih in dvanajstih letih. Zanosijo pri prvem spolnem odnosu, saj nimajo nobenih informacij. Ne znajo uporabljati kondoma, ne znajo se zaščititi pred nosečnostjo. Legalizacija splava bi omogočila razširjanje informacij o preprečevanju. Tako bi ženske same sprejemale varnostne ukrepe in splav sploh ne bi bil potreben. Če pa že je potreben, se morajo ženske zavedati, da ga je treba opraviti v prvih dvanajstih tednih, ko še ne predstavlja tveganja za mater. In naj bo to odločitev ženske: ženske v Braziliji namreč nimamo kontrole nad lastnim telesom. Tako mi, denimo, ne bi odstranili maternice (histerektomija), tudi če bi si to želela; najprej bi morala imeti otroka, šele nato, torej po prvem otroku, bi mi mogoče odstranili maternico – tudi če ne bi želela imeti otrok. V Braziliji celo ženska maternica pripada državi. Zato se zavzemamo za legalizacijo splava: da bomo imele kontrolo nad lastnim telesom, saj ženske v Braziliji trenutno nimamo kontrole nad lastnim telesom. Ko pa se otrok zgodi, se zgodi še en splav – otrokov oče zapusti žensko. V Braziliji ni nič nenavadnega, če moški zapusti žensko. Preprosto reče, da otrok ni njegov. Nobenih zakonov nimamo, s katerimi bi moškega prisilili v priznanje očetovstva, ženska pa je odgovorna za vse – ženska je odgovorna za zanositev, odgovorna je za to, da partnerju priskrbi kondom, ženska mora vzeti tabletko. Če zanosi, si je sama kriva, saj ni preprečila zanositve. Situacija je zelo zakomplicirana. Zato se borimo za trajno legalizacijo splava, da bomo lahko začeli govoriti o preprečevanju, da bomo končno spregovorili o spolnosti, da bomo imeli vključujočo spolno vzgojo, kjer bo govora o vseh spolih in vseh spolnih praksah. Z vsem tem bomo ustvarili družbo, kjer splav ne bo več potreben.

Kakšen je odnos med prevlado militariziranih belcev – zelo kompleksen, vendar tudi zelo jasen izraz – ter neonacističnimi diskurzi skrajne desnice v Braziliji? Kako sodelujejo?

Zdi se mi da gresta z roko v roki. Realnost v Braziliji je ta, da so bogataši belci. Prav žalostno je, da se v državi, kjer več kot polovica prebivalstva velja za črnsko, večina njih ne priznava za črnce. Zatrjujejo, da niso črnici, da je to le barva, oni pa niso črnici. Na nadvlado belcev naletiš, ko prižgeš televizijo in radio. Vsi so belci, v lepših soseskah, v lepših predelih mesta so vsi belci.

Črnci tam samo delajo – zelo težko boste našli vilo, v kateri živijo črnci. In če jo že najdete, bodo njeni prebivalci estradniki. Videti je, kot da so črnci dobri samo za estrado, črnci je nogometaš ali umetnik. V Braziliji črnci niso zdravniki, inženirji, arhitekti, saj zanje ni prostora. Če že najdeš nekoga, si šokiran in si avtomatsko rečeš: »Vau, ta je pa zdravnik.« Čisto iz sebe si, saj si bil prepričan, da črnci ne more biti kaj drugega kot umetnik. Zagovorniki nadvlade belcev so že na delu. Bolsonaro to prepričanje povezuje z militarizmom, čeprav sploh ne vidi, da je v tem kaj problematičnega. Pred volitvami je izjavil, da bi raje videl, da mu sin umre, kot da bi se poročil s črnsko osebo. Ponosno pripoveduje, da je njegov sin predobro vzgojen, da bi bil skupaj s črnsko osebo. Za črnce v naši državi je res težko, saj vidimo ministre in poslance, ki zagovarjajo nadvlado belcev. Vsi so belci in skrajno rasistični, naciji so, ta vlada jim je pisana na kožo. Ne marajo migracij, homoseksualnosti, oseb LGBT, ves čas govorijo o družini. Ko Bolsonaro reče: »Brazilija nad vsem in Bog nad vsem,« je to isto kot Hitlerjeva govorica. Ljudje tega ne opazijo, ker imamo velikanski problem z informacijami, zato v Bolsonarovem govoru nihče ni prepoznal Hitlerjeve govornice. Ko je govor o zaščiti tradicionalne družine, nihče ne pomisli, kako je ta družina videti. To je bela družina, bogata družina, družina matere, očeta, babice, vojaška družina. To je res strašno, saj so ti ljudje odgovorni za našo državo, prisegajo pa na belo družino, na vojsko. Ljudje se bojijo, da bi zaukazali ustavno obtožbo. Ampak če bi mož, ki je njegova desna roka, častnik, sprožil ustavno obtožbo, potem gre vsa vojska po svoje; pravzaprav smo v vojaški diktaturi. Štiri leta ga bomo morali prenašati. Črnska skupnost že tako ali tako ni imela nobenega prostora, zdaj pa, ko Bolsonara kujejo v zvezde naciji, jih res imamo vse na kupu, prevlada belcev, rasizem, vojska in seveda tudi ščepec fašizma.

Marielle Franco je bila brazilska političarka, feministka in aktivistka za človekove pravice, (in je bila) ubita zato, ker je odkrito kritizirala policijsko nasilje. Vprašanje se glasi, koliko jih bo še moralo umreti, preden se vojna konča?²

Marielle Franco je bila za naju nekaj posebnega. O njej sva ustvarjali glasbo. Lezbijki sva kot ona, materi sva kot ona – in zaradi Marielle se včasih počutim ogroženo in me je strah. Prej me sploh ni bilo strah, zmeraj sem bila v prvih bojnih vrstah, z visoko dvignjeno roko. Po Marielle sem se ustrašila, saj je bila tudi ona lezbijka. Umrili so jo samo zato, ker je bila črnka in

² Marielle Franco (r. 1979, u. 2018) je bila brazilska političarka, feministka in aktivistka za človekove pravice. Štirinajstega marca 2018 jo je šofer peljal z neke okroglice mize, kjer je imela govor. Dva moška iz sosednjega avtomobila sta vanjo izstrelila več krogel in ju ubila (op. ur.).

lezbijka. Obstajali so tudi drugi militantneži, denimo Jean Willis, ki je prosil za azil in ga dobil. V politiki je bil dlje časa kot Marielle in nihče ga ni ubil. Marielle je bila umorjena in vemo, zakaj je bila umorjena. Vemo tudi, kdo jo je umoril. V Braziliji se sprašujemo: »Kdo je ubil Marielle?« V resnici bi se morali vprašati: »Kdo je naročil atentat na Marielle?« Saj vsi vemo, da je bila vojska. Zdaj poteka preiskava, ki je pokazala, da je vojak, ki je ubil Marielle, Bolsonaroov sosed, torej sta si zelo blizu. Njegova hčerka je imela razmerje s predsednikovim sinom, torej sta prijatelja, bila sta skoraj sorodnika, zato me je strah. Ne vem, ali je Marielle ubil Bolsonaro, ne vem, ali jo je ubila vlada. Me pa žalosti primer deklice Ágate, šestletnice, ki so jo ustrelili. Po Marielle smo imeli še več drugih smrti, saj policisti ubijajo, kot da je to njihova pravica. V Rio celo cenzurirajo knjige, na katerih naslovnici se poljubljajo osebe LGBT. In ta mala črnska deklica, ki je plesala balet in se učila angleščine. Oče je v obupu dejal, da je vse storil prav, dal jo je v najboljše šole, a vseeno so jo ubili s strelom v oko, ko se je iz šole vračala domov. Mi, ki smo z obrobja, ne vemo več, kaj naj storimo. V Braziliji je tako, da te lahko drug človek kadar koli ubije, vlada pa bo tako dejanje pozdravila. Če bom jaz umrla, bodo trdili, da sem bila pač ena od jeznih Bolsonarovih sovražnic, nikogar ne bo zanimala moja zgodba, nikogar ne bo zanimalo, kaj sem storila. Sežgali bodo mojo sliko in dejali, da govorim o splavu, da sem umazana, da sem lezbijka. Storili bodo vse, da bodo umazali mojo podobo, kot so naredili pri Marielle. Takoj po njeni smrti so lansirali lažne novice – zato sem tudi napisala pesem »Marielle je tukaj«, da sem lahko povedala njeno zgodbo brez novih lažnih novic. Ko je umrla, so se pojavile vse te neumnosti, češ da je bila vpletena v trgovino z drogami, vse mogoče laži. Rekla sem si, da ne smem dovoliti takšnih govoric o tako čudoviti ženski. Napisala sem pesem o njej, posvetila sem ji jo, da ne bo nihče več širil laži o njej.

Linz, Avstrija, 12. oktober 2019

Prevod iz angleščine: Marjana Karer.

Redakcija prevoda: Marina Gržinić in Tjaša Kancler.

